ناشر و نویسنده: احمد فواد ارسلا
تأریخ: 10/13/2015

ماستری در مطالعات تحلیل استخباراتی
ماستری در مطالعات امنیت ملی/منطقه ای
تمرکز در آسیای جنوبی/مرکزی/خلیج عرب/فارس

تحقیق وزارت خارجه امریکا در مورد "تجربه دیموکراسی" افغانستان در سال 1973

نوت از احمد فواد ارسلا: در سلسله ترجمه و نشر اسناد از وزارت خارجه امریکا در ارتباط با مسائل افغانستان ، اینک یک سند دیگر خدمت خوانندگان پورتال وزین افغان جرمن آنلاین ، علاقمندان تاریخ افغانستان ، و محققان علاقمند به تحقیق بیطرفانه و عینی تقدیم میگردد. این سند در هشت صفحه (دو صفحه خلاصه و شش صفحه تحلیل) در 30 مارچ سال 1973 نشر شده است. ارزش این سند از نظر مطالعه عینی تحقیقی در این است که در مقطع حساس ختم دوره دهساله ای است که بعضاً بنام دهه دیموکراسی ،بعضاً بنام دوره طلائی و بعضاً بنام دوره هرج و مرج در افغانستان یاد میشود ؛ نوشته شده است. توجه شود که نویسندگان امریکائی این سند تحقیقی در سرتاسر این سند "تجربه دیموکراسی" را قصداً و مکرراً در بین ناخنک آورده اند. این نشاندهنده ای این است که نویسندگان این تحقیق سیستم سیاسی موجود در افغانستان در دهه 1963 تا 1973 ، که در آن احزاب سیاسی قانونی اجازه فعالیت نداشتند ، صدر اعظمان اختیارات لازم را نداشتند (حتی حق انتخاب مستقل اعضای کابینه خود را نداشتند) و هر صدراعظم یکی به دنبال دیگر قربانی فشار های مختلف توسط شاه مجبور به استعفا میشدند، را تلویحاً و با اشاره به تذکرات متعدد شخص ظاهرشاه ، "تجربه دیموکراسی" یاد کرده اند. باید متذکر شد که نویسندگان این سند تحقیقی هیچ عقده شخصی و مقاصد خوب و یا بد نشان دادن اوضاع افغانستان را به مقامات عالیرتبه امریکا نداشته اند. واضح است که این نوع طرز برخورد عینی و بیطرفانه در تحلیل ها تفاوت اساسی دارد با بعضاً قصه پردازی ها و نقل قول های شفاهی ، مکالمات غیر مستند تیلفونی ، انتشارات مشکوک یاد داشت ها و نوشته های بعضی وزرای آن دوره ها و مقامات ومورخین افغان که خود طرف و شامل در حوادث بوده اند. این سند کدام کلید طلائی و حرف آخر نیست ، بلکه وسیله اعتباری برای تحقیق بیشتر محسوب شده میتواند. این امکان دارد که طرفداران سردار محمد داود شهید ملی افغانستان این سند را منحیث یک تحلیل و دلیل دیگر نشاندهنده دوام هرج مرج در افغانستان ، عدم اختیارات و ناتوانی صدراعظمان فاقد حزب سیاسی رسمی ، قدرتمند شدن بیحد چپ و راست مورد استفاده در استدلال خود قرار بدهند؛ و طرفداران ظاهرشاه نیز میتوانند که این سند را منحیث نشاندهنده موفقیت قریب و احتمالی ظاهرشاه و موسی شفیق در استدلال خود استفاده نمایند. اما محققان بیطرف ، ملی ،و واقعبین و اهل مطالعه علمی مثل استاد کاظم این سند را منحیث یک وسیله علمی تحقیق عینی با پیوند منطقی با دیگر شواهد و اسناد تاریخی برای روشن شدن حقایق مورد استفاده قرار خواهند داد. اسناد و شواهد تنها در حالتی ارزش دارند که به صورت منطقی به یک استدلال پیوند داده شوند. یکی از بهترین مثال های تحقیق و استدلال منطقی در رد آوازه های شنیده شده را محترم فرهاد لبیب با نشر عکس طیاره و تحلیل موقعیت پیلوت طیاره و مشکلات عملی مکالمه پیلوت و انجنیر در مقاله اخیر خود در مورد شورش کنر در همین پورتال وزین افغان جرمن آنلاین عرضه کرده اند. فرهاد لبیب نشان میدهد که به عوض نقل قول های مشکوک دیگر ضد نقل قول ارائه شده مشکوک اصلی " میخواهم بمباردمان کنم ، تا جنگ شروع نشود ، مارا کسی ترفیع نمی دهد !" از زبان پیلوت شاه محمد خان قندهاری ، این نقل قول نادرست را فرهاد لبیب با منطق و استدلال محکم در مورد شکل فزیکی طیاره و دلایل منطقی دیگر موفقانه رد میکند. استدلال منطقی در هر حالت بهترین راه تشریح و تحلیل درستی و یا نادرستی موضوعات میباشدو امید است که این سند نیز مورد استفاده در استدلال منطقی قرار بگیرد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

[ترجمه متن دو صفحه اول که خلاصه اصل تحلیل نامگذاری شده است در ذیل تقدیم است و نقل اصل سند در ختم ترجمه تقدیم است]

اداره استخبارات و ریسرچ وزارت خارجه امریکا

30 مارچ سال 1973

افغانستان: دولت و سیستم سیاسی هردو در یک مرحله امتحان قرار دارند

مجالس رسمی ولسی جرگه افغانستان که در 13 مارچ آغاز گردید شاید یک امتحان مهم برای حکومت جدید و " تجربه دیموکراسی" پادشاه افغانستان باشد. در این تحقیق آینده این حکومت از نظر ضعف های ذاتی که در خود ساختمان سیاسی افغانستان وجود دارد تحلیلی و مطالعه میگردد.

خلاصه

در آخر سال 1972 بعد از تقریباً یک دهه امتحانات و اشتباهات " تجربه" ظاهرشاه با سیستم حکومت پارلمانی به بن بست رسیده است. سیستم سیاسی افغانستان باوجود تظاهر به سیستم های مدرن هنوزهم بر اساس یک سیستم قبایلی عمل میکند تا بر اساس یک سیستم پارلمانی.

استعفای صدراعظم قبلی داکتر ظاهر در ماه دسمبر بر ضعف ذاتی سیستم دولتی افغانستان روشنی می اندازد و نشان می دهد که پادشاه تا چه اندازه زیاد در امور دولتی در افغانستان مداخله میکند. هر سه صدراعظم که بعد از تصویب فانون اساسی سال 1964 بر سر قدرت آمده اند در اثر بن بست در ولسی جرگه ، بی نظمی و هرج و مرج در کابینه ، که مشکلات ذاتی سیستم دولتی افغانستان را نمایش میدهد ، در اجرای امور فلج بوده اند و در نتیجه ناکام شده اند.

صدراعظم جدید محمد موسی شفیق شخص جوان، توانا، و بلند پرواز است. موسی شفیق با بدست آوردن پشتیبانی زیاد پادشاه موفق شده است که ساختمان دولت را مستحکم بسازد و با سرمشق قرار دادن خودش تحرک و هدفمندی را در کابینه بوجود آورده است. معرفی موافقتنامه جنجالی آب هلمند برای تصویب به ولسی جرگه امتحان قابلیت و توانائی موسی شفیق خواهد بود. چگونگی اجراآت موسی شفیق در جریان مجالس ولسی جرگه عواقب مهمی خواهد داشت برای آینده ای خود وی و برای "تجربه دیموکراسی" در افغانستان. اگر موسی شفیق بر نفوذ پادشاه برای بدست آوردن رای تصویب مواقتنامه آب هیلمند در ولسی جرگه اتکا نماید ، موسی شفیق هم ناکامی های صدراعظم های قبل از خود را تکرار خواهد کرد ، اما اگر وی از طرف خود قابلیت رهبری قوی نشان بدهد ، نه تنها اینکه وی یک نمونه برای تصویب قوانین پیشنهادی آینده بوجود خواهد آورد ، بلکه وی زمینه را برای مرحله دوم "تجربه"پادشاه آماده خواهد ساخت.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

DECLASSIFIED
Authority NND 969030
By NARA Date 10-19-01

CONFIDENTIAL

RNAS-4

58

DEPARTMENT OF STATE
UNITED STATES OF AMERICA

RESEARCH STUDY
BUREAU OF INTELLIGENCE AND RESEARCH

March 30, 1973

RNAS-4
3-30-73

POL 15 AFG

AFGHANISTAN: BOTH GOVERNMENT AND POLITICAL SYSTEM FACE TRIAL

The parliament session which began March 13 may provide an important test of the new government and of the King's "experiment in democracy." This paper assesses the new government's prospects in the context of some institutional weaknesses in the Afghan political system.

ABSTRACT

By the end of 1972, after nearly a decade of trial and error, King Zahir's "experiment" with parliamentary government had reached a standstill. Afghanistan's political system, despite its modern trappings, continued to operate more along tribal than parliamentary lines. The resignation of Prime Minister Zahir in December highlighted the inherent weaknesses of the governmental system and the extent to which the King continued to dominate the course of Afghanistan's Government. Each of the last three governments under the 1964 Constitution had been paralyzed by, and eventually succumbed to, the deadlock with the Parliament and the chaos in the Cabinet which appear to be inherent in the system.

The new Prime Minister, Mohammad Shafiq, is young, able, and ambitious. With strong support from the King, he has moved to

1

This report was produced by the Bureau of Intelligence and Research. Aside from normal substantive exchange with other agencies, at the working level, it has not been coordinated elsewhere.

CONFIDENTIAL

SUBJECT TO GENERAL DECLASSIFICATION SCHEDULE OF EXECUTIVE ORDER 11652 DECLASSIFIED ON DECEMBER 31, 1979

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

DECLASSIFIED
Authority NND 969030
By ES NARA Date 10-19-99

strengthen the government structure and by personal example has injected a new sense of dynamism and purpose into the Cabinet. The introduction of the controversial Helmand Waters Treaty to Parliament for ratification will provide a test of Shafiq's ability. His performance during this session will have important implications for his own future and for that of Afghanistan's "experiment with democracy." If he depends on the King's influence to obtain ratification, Shafiq may repeat the failures of his predecessors; if he demonstrates strong leadership, however, he will have set a promising precedent for his own future legislation and prepared the way for a new phase in the King's "experiment."

INR/Near East and South Asia
Director : Curtis F. Jones
Analysts : WDHowells/DCMcGaffey
Ext. : 22227
Released by: David E. Mark

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ